

پاسخ تشریحی درس «خلاقیت موسیقی» کنکور سراسری هنر ۱۴۰۱

محسن کوشکی

چارت تحلیل سوالات

شماره سوال	نوع سوال	فصل	تعداد سوال	بخش	مبحث
۲۲۴	مجموع دو فاصله	فاصله	۵	جهان (غرب)	تئوری موسیقی
۲۳۴	مقایسه مدها و گامها	مدهای کلیسایی			
۲۳۷	اکوردهای ششم افزوده	آکورد			
۲۴۰	اکورد سه صدایی				
۲۳۸	کادانس	هارمونی	۲	ایران	
۲۲۵	مقام	دستگاه و آواز			
۲۳۱	گوشه				
۲۲۶	گستره صوتی	سازهای ارکستر	۳	جهان (غرب)	سازشناسی موسیقی
۲۳۶	محاسبه انتقال				
۲۳۹	ساز انتقالی				
۲۲۹	تعداد سیم سازها	دستگاهی	۳	ایران	
۲۳۰	کوک رایج ساز	مقامی			
۲۲۱	گروه‌های سازی				
۲۳۵	شباهت سبک اهنگسازان	باروک	۱	جهان (غرب)	تاریخ موسیقی
۲۲۲	نام کتاب	ایران قدیم	۴	ایران	
۲۲۷	اهنگسازان معاصر	ایران امروز			
۲۲۸	نوازندگان ایرانی				
۲۳۲	نام کتاب				
۲۲۳	تعریف	باروک	۲	جهان (غرب)	فرم
۲۳۳	تعریف	قرون وسطی و رونسانس			

۲۲۱- گزینه‌ی «۱» صحیح است.

(تکرار سوال در سال‌های کنکور سراسری: ۹۳ خارج کشور، ۹۷ داخل)
 «دونلی» جزو سازهای بادی چوبی و تک‌زبانه می‌باشد و از سازهای رایج در منطقه‌ی سیستان و بلوچستان است. این ساز از دو نی کاملاً مجزا تشکیل شده که یکی از این دو نی مؤنث و دیگری مذکر است؛ نی مذکر یازده سوراخ و مؤنث هشت سوراخ صوتی دارد. از نوازندگان این ساز می‌توان به «شیرمحمد اسپندار» اشاره کرد.

۲۲۲- گزینه‌ی «۲» صحیح است.

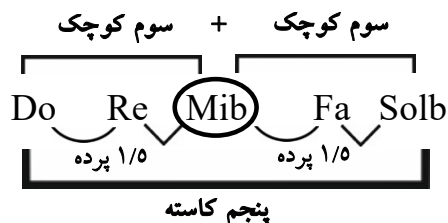
عبدالقادر مراغی (درگذشت ۸۳۸ ق) یکی از پژوهشگران و مؤلفین کتاب‌های موسیقی در زمان «تیموریان» در بین قرن هشتم و نهم بوده است. از آثار معروف وی می‌توان به «شرح‌الادوار»، «جامع‌الحان»، «مقاصد‌الالحان» و «کنز‌الالحان» اشاره نمود. بسیاری از اصطلاحات امروزی موسیقی ایران مانند گوشه و ... برای اولین بار در آثار وی دیده شد. از دیگر اقدامات مهم «عبدالقادر مراغی» تقسیم اصوات و سازها به چهار گروه اصلی: ۱. حلق انسان، ۲. ذوات‌الوتار (سازهای زهی)، ۳. ذوات‌النفخ (سازهای بادی) و ۴. کاسات و طاسات (سازهای کوبه‌ای) می‌باشد.

۲۲۳- گزینه‌ی «۴» صحیح است.

«اکاپلا» این موسیقی، برای یک یا چند گروه «گر» یا خواننده ساخته شده و بدون همراهی ساز اجرا می‌شود.

۲۲۴- گزینه‌ی «۲» صحیح است.

(تکرار سوال در سال‌های کنکور سراسری: ۹۲ داخل، ۹۸ خارج کشور)
 مانند این سوال در سال ۱۳۹۲ (مجموع دو فاصله چهارم‌افزوده) و در سال ۹۸ خارج کشور (مجموع دو فاصله چهارم‌درست) آمده بود؛ و در سال ۱۴۰۱ محاسبه‌ی مجموع دو فاصله «سوم‌کوچک» را خواسته است.
 محاسبه: سوال خواسته شده را با نت «دو» فرضی محاسبه می‌نماییم.
 ۱. ابتدا از نت فرضی «دو»، سه نت بالا می‌رویم (خود «دو» هم حساب می‌شود) و به نت «می» می‌رسیم.
 ۲. فاصله‌ی بین این دو نت ۲ پرده است که «سوم‌بزرگ» می‌شود، درحالی‌که می‌بایست ۱/۵ پرده باشد تا به فاصله‌ی «سوم‌کوچک» برسیم. بنابراین نت «می» را «بمل» می‌کنیم.
 ۳. حال از نت «می‌بمل» نیز سه نت بالا می‌رویم (خود «می‌بمل» هم حساب می‌شود) و به نت «سل» می‌رسیم.
 ۴. فاصله‌ی بین این دو نت (می‌بمل و سل) ۲ پرده است که «سوم‌بزرگ» می‌شود، درحالی‌که می‌بایست ۱/۵ پرده باشد تا به فاصله‌ی «سوم‌کوچک» برسیم. بنابراین نت «سل» را «بمل» می‌کنیم.
 ۵. حال فاصله‌ی بین دو نت «دو» تا «سل‌بمل» را محاسبه می‌کنیم.
 - ابتدا نت‌ها را می‌شماریم و کمیت فاصله را بدست می‌آوریم که پنجم است.
 - سپس پرده‌بندی بین نت‌ها را محاسبه می‌کنیم که (۳ پرده) است.
 - با توجه به جدول فاصله، فاصله‌ی پنجمی که ۳/۵ پرده است، «درست» می‌باشد. پرده‌بندی این دو نت ۳ پرده است که نیم‌پرده از آن کم شده، که اگر نیم‌پرده از یک کیفیت فاصله «درست» کم کنیم به کیفیت «افزوده» می‌رسیم.

۲۲۵- گزینه‌ی «۴» صحیح است.

(تکرار سوال در سال‌های کنکور سراسری: ۹۴ خارج کشور، ۹۸ داخل)

محاسبه: الگوی گام داده شده را می‌نویسیم و پرده‌بندی آن را مشخص می‌کنیم و تغییرات گفته شده را اعمال می‌کنیم و در نهایت با گزینه‌ها مطابقت می‌دهیم.
 ۱. ابتدا یک گام «لامینور» تئوریک را می‌نویسیم.
 ۲. پرده‌بندی آن را مشخص می‌کنیم.

La Si Do Re Mi Fa Sol La

۳. درجه‌ی دوم را در گام پیدا می‌کنیم و آن را به «گُرُن» تبدیل می‌کنیم، سپس پرده‌بندی را تغییر می‌دهیم.

La **Si** Do Re Mi Fa Sol La
 II
 درجه دوم

۴. باتوجه به گزینه‌های سوال که تماما دستگاه و آواز ایرانی هستند، تراکورها را پیوسته در نظر می‌گیریم.

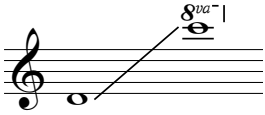
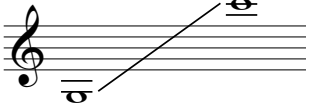
۵. حال با توجه به پرده‌بندی جدید، نام هر «دانگ» (تراکورد) را مشخص می‌نماییم.

دانگ (تراکورد) دوم «دشتی» دانگ (تراکورد) اول «شور»
 La **Si** Do Re Mi Fa Sol La
 II
 درجه دوم

۶. مقام (گام) دستگاهی که از دو دانگ «شور» + «دشتی» تشکیل شده باشد، عبارتند از: «شور»، متعلقات (آوازهای «شور» و دستگاه «نوا»).

۲۲۶- گزینه‌ی «-» صحیح است.

سوال داده شده بسیار پرچالش بوده است، زیرا هر دو ساز «پیکولو» و «گلوکن‌اشپیل» دارای وسعت صدایی تقریباً یکسانی در مناطق بالا (زیر) هستند.

<p>پیکولو</p> <p>صدای نوشته شده C⁷ (نوتاسیون) صدای شنیده شده C⁸ (کنسرت پیچ)</p> <p>گستره‌ی صوتی پیکولو یک اکتاو زیرتر صدا می‌دهد.</p>	<p>گلوکن‌اشپیل (بلز ارکستری)</p> <p>صدای نوشته شده C⁶ (نوتاسیون) صدای شنیده شده C⁸ (کنسرت پیچ)</p> <p>گستره‌ی صوتی گلوکن‌اشپیل دو اکتاو زیرتر صدا می‌دهد.</p>
---	--

۲۲۷- گزینه‌ی «۱» صحیح است.

«امین‌الله حسین» (تولد ۱۲۸۵ در سمرقند - درگذشت ۱۳۶۲ در پاریس).

وی یک آهنگساز ایرانی تبار ساکن فرانسه بود، و تحصیلات خود را در آلمان و فرانسه در رشته نوازندگی پیانو فراگرفت. «سمفونی پرسپولیس» یا «خرابه‌های تخت جمشید»، دومین سمفونی «امین‌الله حسین» آهنگساز با اصلیت ایرانی است. از آثار او می‌توان به پوئم سمفونیک‌های «باله‌ی مینیاتورهای ایرانی» و «گل و بلبل» اشاره کرد.

۲۲۸- گزینه‌ی (۳) صحیح است.

«ابوالحسن صبا» (تولد ۱۲۸۱ - درگذشت ۱۳۳۶).

از تلاش‌های او می‌توان به مختصر کردن و تالیف ردیف‌هایی برای سنتور و ویلن اشاره کرد. وی بنیان‌گذار مکتبی در نوازندگی است که تا به امروز ادامه دارد. وی در محضر اساتیدی چون حسین اسماعیل‌زاده، کمانچه؛ نزد حسین هنگ‌آفرین، ویلن؛ نزد میرزا عبدالله، سه‌تار؛ نزد درویش‌خان، تار؛ نزد حبیب سماعی و علی‌اکبر شاهی، سنتور و نزد حاجی خان عین‌الدوله‌ای ضرب را فراگرفت. صبا از خانواده‌ای متولد شد که اهل هنر و ادب بودند. صبا به مدیریت مدرسه «صنایع مستظرفه» رشت زیر نظر کلنل وزیر منصوب شد و این فرصتی بود برای وی تا با آهنگ‌های محلی گیلان و مازندران آشنا شود و آن‌ها را جمع‌آوری کند. از آثارش می‌توان به «زرد ملیجه»، «در قفس»، «دیلمان»، «به زندان» و «به یاد گذشته» اشاره کرد.

۲۲۹- گزینه‌ی (۲) صحیح است.

(تکرار سوال در سال‌های کنکور سراسری: ۹۶ داخل)

عود (بربط): ساز عود که به زبان عربی و بربط به زبان فارسی می‌باشد، در اصل شامل ۵ سیم جفتی است که در نهایت ۱۰ سیم را تشکیل می‌دهند، ولی در صورت سوال گفته شده «سازی که ۱۰ سیم جفتی دارد» که جمعاً می‌شود ۲۰ سیم، که البته منظور همان سیم‌های ساز بربط (عود) است که اشتباه بیان شده است.

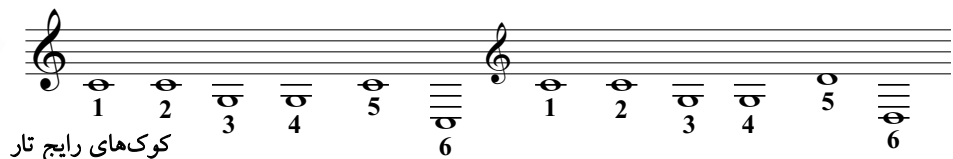
عود یا بربط جزو سازهای زهی زخمه‌ای و بم‌ترین ساز بین سازهای ایرانی به حساب می‌آید. این ساز فاقد پرده‌بندی (دستان) می‌باشد. عود دارای ده سیم و ده گوشی می‌باشد که به صورت جفتی (دوتایی) کوک می‌شوند. این ساز نسبت به نت نوشته شده یک اکتاو بم‌تر صدا می‌دهد. گستره صوتی این ساز حدود دو اکتاو می‌باشد و آن را با کلید «سل» نت‌نگاری می‌کنند.

۲۳۰- گزینه‌ی (۴) صحیح است.

(تکرار سوال در سال‌های کنکور سراسری: ۹۳ داخل)

یکی از رایج‌ترین کوک‌های ساز «تار» و «سه‌تار» و همچنین کوک رایج «افشاری سل» و «شور سل»؛ به ترتیب از زیر به بم، (دو، سل، دو) می‌باشند.

کوک‌های رایج تار

کوک رایج سه‌تار

۲۳۱- گزینه‌ی (۱) صحیح است.

(تکرار سوال در سال‌های کنکور سراسری: ۹۵ داخل و ۹۷ داخل)

فهرست اسامی گوشه‌های ردیف دستگاه‌های «ماهور» و «راست پنج‌گاه»:

دستگاه ماهور: درآمد، کرشمه، آواز، مقدمه داد، داد، مجلس‌افروز، خسروانی، دلکش، چهارمضراب (با فرود)، خاوران، طرب‌انگیز، نیشابورک، نصیرخوانی یا توسی، چهارپاره یا مرادخانی، فیلی، ماهور صغیر، آذربایجانی،

حصار ماهور یا ابول، زیرافکند، نیریز، شکسته، عراق، نَهیب، مُحیر، آشورآوند، اصفهانک، حزین، کرشمه، زنگوله، راک هندی، راک کشمیر، راک عبدالله، کرشمه راک، صغیر راک، رَنگ حَرَبی، رَنگ یک‌چوبه، رَنگ شَلَخو، ساقی‌نامه، صوفی‌نامه و گشته.

دستگاه راست پنج‌گاه

درآمد، درآمد دوم (زنگ شتر)، زنگوله، پروانه، خُسروانی، روح‌افزا، پنج‌گاه، سپهر، عشاق، نیریز، بیات عجم، بحر نور، قَرچه، مُبرقع، طرز، ابولچپ، لیلی و مجنون، آشورآوند، راوندی، نوروز عرب، نوروز صبا، نوروز خارا، ماوراءالنهر (از ردیف آقا حسین‌قلی)، نفیر و فرنگ.

۲۳۲- گزینه‌ی «۳» صحیح است.

علینقی وزیری (زاده ۱۲۶۶ - درگذشت ۱۳۵۸).

کتاب «تئوری موسیقی» که در چاپ‌های ابتدای خود با عنوان «موسیقی نظری» نام داشت، شیوه‌ای نوین برای علمی کردن موسیقی دستگاهی امروزی ایران، بوده است. کُنُل «علینقی وزیری» در سال ۱۳۰۱ نخستین کتاب خود را با عنوان «دستور تار» در برلین منتشر نمود. در آن کتاب وزیری مقدماتی درباره‌ی تئوری موسیقی نوشت اما به دلیل مختصر بودن مباحث، تصمیم گرفت کتابی کامل‌تر و متمرکز در این موضوع بنویسد. او در سال ۱۳۱۳ کتاب «موسیقی نظری» که بعدها بیشتر با نام «تئوری موسیقی» شناخته شد، به رشته تحریر درآورد.

۲۳۳- گزینه‌ی «۴» صحیح است.

(تکرار سوال در سال کنکور سراسری: ۹۷ داخل)

اوراتوریو مانند اپرا می‌باشد و از فرم‌های مهم آوازی بوده است با این تفاوت که براساس داستان‌های متون مقدس و مذهبی و فقط به صورت موسیقایی بودند؛ ایفای نقش یا صحنه‌پردازی و گریم در آن جایی نداشت. اوراتوریو در تالارهای موسیقی و کلیسا اجرا می‌شد و مانند اپرا در سالن تئاتر اجازه اجرا نداشتند.

۲۳۴- گزینه‌ی «۱» صحیح است.

(تکرار سوال در سال‌های کنکور سراسری: ۹۴ خارج کشور، ۹۸ خارج کشور)

موسیقی مُدال نیز ریشه در **مدهای کلیسایی** دارد، که ردپای آن را می‌توان تقریباً در طی ۱۲۰۰ سال موسیقی جستجو کرد؛ یعنی از سال‌های ۴۰۰ تا ۱۶۰۰ بعد از میلاد. هفت نوع مد کلیسایی وجود دارد که براساس هفت نت موسیقی می‌باشد، که عبارتند از: یونین، دورین، فریژین، لیدین، میکسولیدین، آئولین، لوکراین. از پایان دوره‌ی باروک تا به امروز، مُدها به تدریج از میان رفتند و تنها دو تا از آن‌ها، «یونین» و «آئولین»، به ترتیب با نام‌های «ماژور» و «مینور» باقی مانده‌اند.

مُد «آئولین» = گام «مینور طبیعی، آنتیک و تئوریک» = گام «مینور ملودیک پایین‌رونده»

۲۳۵- گزینه‌ی «۱» صحیح است.

«یوهان سباستین باخ» و «گئورگ فریدریش هندل» هر دو از آهنگسازان دوره‌ی باروک بودند، بنابراین شیوه و سبک آهنگسازی آن‌ها نیز نزدیک به هم بوده است. «یوهان سباستین باخ» در دوره‌ی زندگی خویش بیش‌تر به عنوان ارگ‌نواز کلیسا شهرت داشت تا آهنگساز و او را **باخ پدر** می‌نامیدند. از آثار وی می‌توان به «۲۴ پرلود و فوگ برای پیانو تعدیل یافته» و «شش کنسرتوی براندنبورگ»؛ و از معروف‌ترین آثار «گئورگ فریدریش هندل» می‌توان به «اپرای جولیوس سزار»، «اوراتوریوهای بنی اسرائیل در سامسون» و «اوراتوریوی مسیح» اشاره نمود.

۲۳۶- گزینه‌ی «۴» صحیح است.

هرگاه بخواهیم دو ساز انتقالی را با یکدیگر هم صدا کنیم، مراحل زیر را می‌توانیم طی کنیم.
 محاسبه سازهای انتقالی: چون نت مبداء داده نشده می‌توانیم نت «دو» را به عنوان نت مبداء در نظر بگیریم.
 ۱. برای هر ساز یک نت «دو» می‌نویسیم و کنار آن نام ساز را می‌نویسیم.

Trumpet in Bb. **Do** **Do** Horn in F

۲. انتقال هر ساز را نسبت به نت «دو» می‌نویسیم.

Trumpet in Bb.	Do	Do Horn in F
	Sib	Si
		La
		Sol
		Fa

۳. حال باید مبداء و مقصد مشخص شود. در صورت سوال نوشته شده، ترمپت «سی بمل» برای هم صدایی با هورن «فا» چگونه عمل می‌کند. بنابراین ترمپت «سی بمل» مبداء و هورن «فا» مقصد می‌باشد.

Trumpet in Bb.	Do	Do Horn in F
	مبداء (Sib)	Si
		La
		Sol
		مقصد (Fa)

۳. حال می‌بایست میزان فاصله‌ای که «ترامپت» می‌بایست طی کند تا به «هورن» برسد را محاسبه نمائیم. باید به این نکته توجه کنید که برای محاسبه‌ی دو فاصله، همیشه از **بم** به زیر نت‌ها را محاسبه می‌نمائیم.

Trumpet in Bb.	Do	Do Horn in F
	مبداء (Sib)	Si
		La
		Sol
		مقصد (Fa)

Fa Sol La Sib
← محاسبه فاصله‌ی نت مبداء تا مقصد

چهارم درست

۳. چون حرکت فلش روبه پایین است بنابراین ترامپت «سی بمل» می‌بایست یک فاصله «چهارم درست» پایین‌تر انتقال پیدا کند تا با هورن «فا» هم صدا شود.

۲۳۷- گزینه‌ی «۲» صحیح است.

(تکرار سوال در سال‌های کنکور سراسری: ۹۴ داخل، ۹۸ داخل و ۹۹ داخل)
 آکوردهای ششم افزوده یکی از گونه‌های آکوردهای تغییر یافته می‌باشد. به آکوردهایی که دارای فاصله‌ی معکوس «ششم افزوده» (سوم کاسته) می‌باشند را آکورد «ششم افزوده» گویند. چهارگونه آکورد «ششم افزوده» وجود دارد که معمولاً در هر چهار نوع آکورد ششم افزوده درجه‌ی ششم مینور در باس و درجه‌ی چهارم زیرشده در یکی از صداهای بالایی قرار می‌گیرد. محل قرار گیری «سوم کاسته» و تعداد نت‌های آکورد می‌تواند ما را به شناسایی نوع آن‌ها راهنمایی نماید.

آکورد ششم افزوده آلمانی (Ger) دارای چهار نت است که از یک آکورد «ششم افزوده ایتالیایی» و یک فاصله‌ی

«سوم کوچک» تشکیل شده است. و به عبارتی به ترتیب از یک فاصله‌ی «سوم کاسته»، «پنجم کاسته» و «هفتم کاسته» ساخته می‌شود. برای تشخیص این آکورد کافی است به جای‌گاه فاصله‌ی «سوم کاسته» توجه کنیم، و اگر آکورد دارای «چهار نت» و فاصله‌ی «سوم کاسته» در ابتدا قرار گرفته باشد، یک آکورد «ششم افزوده آلمانی» داریم.

محاسبه:

۱. باید به خاطر داشته باشید که آکوردهای «ششم افزوده» همیشه به صورت معکوس اول مورد استفاده قرار می‌گیرند؛ بنابراین صورت یا گزینه‌ی سوالات ششم افزوده را ابتدا باید به حالت پایگی درآوریم.

✗ گزینه ۱) لا بمل-دو-می بمل-فا

حالت پایگی: فا-لا بمل-دو-می بمل. همانطور که مشخص است فاصله‌ی دو نت اول آکورد، به فاصله‌ی «سوم کوچک» از یک دیگرند که طبق تعریف گفته شده می‌بایست، یک فاصله سوم کاسته باشد.

✓ گزینه ۲) لا بمل-دو-می بمل-فادیز

حالت پایگی: فادیز-لا بمل-دو-می بمل. همانطور که مشخص است، فاصله‌ی دو نت اول آکورد به فاصله‌ی «سوم کاسته»؛ دو نت بعدی به فاصله‌ی «سوم بزرگ»؛ و دو نت آخر به فاصله‌ی «سوم کوچک» از یک دیگرند که طبق تعریف گفته شده، تشکیل آکورد ششم افزوده آلمانی را می‌دهد.

۲۳۸- گزینه‌ی «۳» صحیح است.

(تکرار سوال در سال‌های کنکور سراسری: ۹۴ داخل)

کادنس پلاگال یا آمین IV → I (Plagal)

در دوران قدیم موسیقی غرب که بر روی متون مذهبی آهنگسازی می‌شده، قسمت‌هایی که در پایان دعا یا واژه «آمین» سروده می‌شده است را از «کادنس پلاگال» یا به اصطلاح «آمین» استفاده می‌کردند. هرگاه آکوردهای که روی درجه چهارم (ساب دومینانت) یک گام وجود دارد را به آکوردهای که روی درجه اول (تونیک) قرار دارد وصل کنیم (پشت سرهم بیایند) به «کادنس پلاگال» می‌رسیم. در مثال زیر در تنالیتیه‌ی (گام) «دو» ماژور هستیم و با پیوند دو آکورد، درجه‌ی چهارم IV (فا-لا-دو) به درجه‌ی اول I (دو-می-سل) به کادانس پلاگال یا آمین می‌رسیم.

Do	Sol
La	Mi
Do Major: Do Re Mi Fa Sol La Si Do	
IV	I

۲۳۹- گزینه‌ی «۳» صحیح است.

۱) باست هورن (کلارینت تنور): دو نوع «باست هورن» رایج می‌باشد، یکی «باست هورن فا» که نسبت به نت نوشته شده یک فاصله پنجم درست بم تر صدا می‌دهد و دیگری «باست هورن می بمل» که نسبت به نت نوشته شده یک فاصله ششم بزرگ بم تر صدا می‌دهد.

۲) باس کلارینت: این ساز نسبت به نت نوشته شده یک فاصله اکتاو بم تر صدا می‌دهد.

۳) ترومبون

دو نوع ترومبون امروزه رایج می باشد:

۱- ترومبون‌هایی که مجهز به پیستون، کلید یا والو هستند، که در موسیقی نظامی مورد استفاده قرار می‌گیرند. و دارای اندازه و صدادهندگی مختلف می‌باشند. (پیکولو، سوپرانو، آلتو، تنور و باس)

۲- ترومبون‌هایی که دارای کولیس یا کشویی می‌باشند و در ارکستر سمفونیک بیشترین کاربرد را دارند. در این خانواده سه نوع ترومبون: آلتو، تنور و باس داریم که هر کدام دارای هفت پوزیسیون هستند.

ترومبون تنور Bb

ترومبون رایج‌ترین نوع ترومبون می‌باشد و جزو سازهای انتقالی نمی‌باشد. گستره این ساز حدود سه‌ونیم اکتاو می‌باشد و آنرا با کلید دو خط چهارم (کلید تنور) و در مناطق بم با فا خط چهارم (کلید باس) نت‌نگاری می‌کنند.

۴) گرانگله (کلارینت آلتو)

گرانگله یا انگلیش‌هورن سازی انتقالی می‌باشد و نسبت به نت نوشته شده یک فاصله پنجم درست بم‌تر صدا می‌دهد. وسعت صوتی این ساز حدود دو و نیم اکتاو می‌باشد. نام دیگر این ساز «انگلیش‌هورن» است.

۲۴۰- گزینه‌ی «۲» صحیح است.

(تکرار سوال در سال کنکور سراسری: ۹۰ داخل)

گام مینور هارمونیک

I(m) II(dim.) III(aug.) IV(m) V(M) VI(M) VII(dim.) VIII(M)

مینور ملودیک بالارونده

I(m) II(m) III(aug.) IV(M) V(M) VI(dim.) VII(dim.) VIII(m)

نکته: مهم‌ترین درجات گام‌های «ماژور» و «مینور» عبارتند از:

آکورد درجه پنجم (V): در گام‌های (ماژور، مینور هارمونیک و ملودیک بالارونده) همیشه «آکورد ماژور» می‌باشد.

آکورد درجه هفتم (VII): در گام‌های (ماژور، مینور هارمونیک و ملودیک بالارونده) همیشه «آکورد کاسته» می‌باشد.

آکورد درجه سوم (III): در گام‌های (مینور هارمونیک و ملودیک بالارونده) همیشه «آکورد افزوده» می‌باشد.